

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Zielsverkwikking

Als mijn gedachten binnen in mij vermenigvuldigd werden, hebben uw vertroosting mijn ziel verkwikt.

Psalm 94 : 19

Elk mens heeft een gedachtenwereld die niet los staat van zijn leven. Uit de langzaam gerijpte gedachten, worden vaak de daden geboren. Boze en verkeerde gedachten zijn vaak het begin van boos en verkeerd handelen. Godvrezende gedachten leiden dikwijls tot een godvrezend leven. Onze gedachten zijn voor de medemens verborgen. Onze vrienden, onze man, vrouw of kinderen mogen met vele zaken op de hoogte zijn, wat onze gedachten aangaat, staan zij voor een gesloten deur.

De wereld van onze gedachten, waarin zo ontzaggelijk veel kan omgaan, is voor de ander onbekend. Ik geloof ook niet dat het wenselijk zou zijn, wanneer onze gedachten, al was het slechts van een dag, op de deur van onze woning geschreven zouden worden. Wij belijden zo gemakkelijk dat de wereld waarin wij wonen in het boze ligt, maar geldt dat niet in het bijzonder onze gedachtenwereld? De zonde-smet heeft ons denken tot in de laatste vezel doortrokken. Wat een onzuivere gedachten kunnen er in een ogenblik door ons hoofd gaan.

Meen ook niet dat alleen onze daden ons schuldig stellen voor God. Dat is een valse illusie. Wanneer God een mens bekeert, dan begint het zuiveringsproces juist in het hart. "Ik zal", zo zegt de Heere, "het stenen hart uit u wegnemen, en u een vleses hart geven". We lezen dat de gedachten van de dichter van Psalm 94 vermenigvul-

digd werden. Er kunnen zeer veel omstandigheden zijn die onze gedachten doen vermenigvuldigen. Jonge mensen, kwam bij jullie de gedachte nooit op "Wat heeft de godsdienst eigenlijk nog voor zin?" of de gedachte "Is het niet tevergeefs de middelen waar te nemen, wanneer ik toch niet uitverkoren ben?"

Het mag dan wel niet over onze lippen komen, maar in onze gedachten kan het vuur van vijandschap hoog opvlammen. Wat kunnen ook in het leven van Gods kinderen de gedachten vermenigvuldigen. In wegen waarin de Heere hen een bijzonder kruis oplegt of hen door diepe wegen leidt. Wanneer de Heere Zijn aangezicht verbergt en een stroom van ongerechtigheden de overhand heeft. Nooit zou er iets van hen terecht komen, wanneer de Heere Zelf hen niet bij de voortduur vertroostte. Van daar ook dat de dichter niet blijft staan bij "als mijn gedachten binnen in mij vermenigvuldigd werden", maar - zo laat hij er op volgen - "hebben uw vertroosting mijn ziel verkwikt". Hier is sprake van zielsverkwikking!

Er is zoveel in ons leven wat ons afmat. Dat behoeft u niet alleen op het terrein van de wereld te zoeken, dat kunt u ook op het terrein van de nette, godsdienstige kerkmens vinden. Zelfs activiteiten op het terrein van de kerk, de zending, de evangelisatie en het verenigingsleven kunnen de mens grotelijks vermoeien, in plaats van ver-

kwikken. Veel kan er zijn waarmee de mens zich tracht te verkwikken, wat echter allemaal van tijdelijke aard blijkt te zijn. Zo was het echter in het leven van de dichter niet. Toen zijn gedachten in hem vermenigvuldigden, hebben de vertroosting des Heeren zijn ziel verkwikt. Het was God Zelf Die tot hem sprak: "Zie ik ben uw heil alleen". Wat een verkwikking brengen die vertroosting Gods met zich mee voor een schuldverslagene. Hij verdrijft de ijdele gedachten van binnen en de verstoorders van buiten. Wat een ademtocht voor de ziel, die zichzelf als een walgelijk zondaar voor God leert kennen, wanneer Hij Zijn Woord doet horen: "Troost, troost Mijn volk zal ulieder God zeggen".

Wat een verkwikking in het leven van dat door Gods Geest overtuigde volk, wanneer niet alleen van buiten, maar ook van binnen alle vijanden het zwijgen eens wordt opgelegd. Die vertroosting des Heeren omvatten de vervulling van alle noden voor tijd en eeuwigheid. Hoe staat het in uw leven met die vertroosting? Wanneer we u zouden vragen, weet u wat het zeggen wil verkwikt te worden, dan zou u daar wel "ja" op kunnen zeggen. Weet u

Inhoud	
Meditatie: Zielsverkwikking	1
De verhouding tussen Woord en Geest (2)	2
Uit het leven van ds. Daniël Bakker (2)	4
Van Overzee:	5
Hun weten niet beter...	7
Boekennieuws	8
Kerknieuws	9
Preekbeurten	9

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Klooslaan 9, 2985 CK Ridderkerk
tel. 0180-420865, fax 0180-423583

Administratie en betalingen van
abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor abonn. gelden: 64327.
email: kbgg@cbgg.nl

Alle **advertenties** aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
email: saambinder-adv@rdnet.nl

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:
Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-,
Zeepost:
Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

echter ook wat het zeggen wil door de Heere in uw ziel verkwikt te worden? Als u daar "ja" op mag zeggen, dan zult u geen vreemde zijn van de ware zielenood. Bij hoevelen vermenigvuldigen de gedachten als het gaat om de dingen van de tijd, maar zijn in hun gedachten nooit bezig met de dingen der eeuwigheid. Weet toch dat de wereld u nimmer een blijvende vertroosting kan bieden.

Misschien zijn er ook onder u die met hun gedachten bij tijden wel bezig zijn met de dingen der eeuwigheid. Bedenk echter, dat u met het denken over deze

dingen niet klaar bent. We hebben hemels onderwijs nodig om te verstaan wie wij zijn geworden door de zonde, en wat de Heere wil zijn voor een zondaar.

De dichter van Psalm 94 zegt van de mens: "Welgelukzalig is de man, o Heere, dien Gij tuchtigt en dien gij leert uit Uw wet" (vers 12). Dat volk gaat met de profeet Jesaja uit de volheid van het hart uitroepen: "Tot uw gedachten is de begeerte van mijn ziel!"

Barendrecht,

Ds. J. Mijnders

De verhouding tussen Woord en Geest

(2)

De drie-eenheid Gods

Als we over de Heilige Geest spreken, kunnen we niet aan de Drie-eenheid Gods voorbijgaan. Met het verstand kunnen we niet bevatten dat God één in Wezen en drie in Personen is. Het is een geloofsleer! Augustinus, de grote denker uit de oudheid, beled: 'Het zijn absoluut Goddelijke mysteries, die geen sterveling verklaren kan. De Heilige Schrift volstaat alleen met de mededeling, dat de Zoon eeuwig door de Vader gegenereerd wordt en dat de Geest van de Vader en de Zoon uitgaat.'

Onze Nederlandse Geloofsbelijdenis spreekt in de artikelen 8 en 9 over deze Drie-eenheid Gods. Het onderscheid tussen de drie Goddelijke Personen ligt (volgens art. 8) in hun *Persoonseigenschappen*. In dit artikel worden de Persoonseigenschappen met de term 'onmededeelbare' eigenschappen aangeduid, hoewel deze term niet verward mag worden met het dogmatisch onderscheid in mededeelbare en onmededeelbare eigenschappen Gods. Ds. De Gier schrijft in Zijn *Toelichting op de Nederlandse Geloofsbelijdenis* o.a.:

'Wanneer we spreken of schrijven over de Drie Personen moet er altijd op gelet worden hoedanig men ze beziet. Worden ze gezien in betrekking tot het volle Wezen Gods, dan betekent dit dat ieder Persoon het gehele Wezen Gods met al de deugden en volmaaktheden bezit. Dan is ook alle ondergeschiktheid van de

ene Persoon aan de andere uitgesloten. (...) Al de drie Personen hebben dus dezelfde Goddelijke natuur, maar tevens heeft iedere Persoon iets eigens, aparte eigenschappen die de andere Persoon niet heeft. Er is onderscheid wat betreft hun Namen, rangorde en manier van werkingen.' Ook het verschil tussen 'generatie' en 'uitgaan van' is nauwelijks onder woorden te brengen. Op treffende wijze belijdt onze Geloofsbelijdenis in artikel 9: 'En hoewel deze leer de menselijke verstanden verre te boven gaat, nochtans geloven wij die nu door het Woord, verwachtende totdat wij de volkomen kennis en vrucht daarvan genieten zullen in de hemel.'

Algemene werkingen

Op grond van Schriftgegevens kan er onderscheid gemaakt worden tussen de *algemene* en de *bijzondere* werken van de Geest. De algemene werken vinden we in de natuur, de schepping en onderhouding van al het geschapene. In Genesis 1 lezen we dat de Geest Gods op de wateren zweefde. Door de Geest is er de wisseling van de seizoenen: Hij vernieuwt het gelaat des aardrijks (Psalm 104).

Algemene werkingen vinden we ook terug in personen. De Geest schenkt aan sommigen bijzondere gaven. Bezaleël en Aholiab ontvingen bijzondere kunstzinnige gaven. Saul kreeg een ander hart om leider, koning van Israël te kunnen zijn. We lezen zelfs dat in verschillende omstandigheden de Geest Gods

vaardig over hem werd. De Heilige Geest maakt bekwaam tot uitoefening van een ambt. Saul en Judas hebben deze bekwaammaking ondervonden! Aangrijpend.

Algemene werkingen kunnen zeer op de bijzondere werkingen, die alleen in de uitverkorenen plaatsvinden, lijken. De Egyptische tovenaars deden onder de toelating van de Heere wonderen voor Farao. Ezau weende van spijt. Achab vernederde zich voor de Heere. Judas heeft gepredikt en in de Naam van Christus wonderen gedaan. Niemand van de discipelen dacht aan hem toen Christus over verraad sprak. Na de gevangenneming riep hij uit dat hij onschuldig bloed verraden had. Het geweten sprak in al deze gevallen, maar uit de vruchten is gebleken dat al deze uitingen niet uit het hart voortkwamen.

Dat brengt ons tot de conclusie dat bepaalde geestesgaven (charismata) niet altijd behoren tot de zaligmakende werken van de Geest. Bepaalde geestesgaven behoeven nog niet altijd verbonden te zijn met de zaligmakende werkingen des Geestes. Daarom blijft de bede zo nodig die juist zij gaan bidden die eigen hart leren kennen: 'Doorgrond mij, o God en ken mijn hart; beproef mij en ken mijn gedachten, en zie of bij mij een schadelijke weg zij; en leid mij op de eeuwige weg.' Immers, hoe rijk deze gaven ook zijn, ze zijn niet zaligmakend.

Het bijzondere werk

Het *bijzondere* werk van de Geest in de harten van de uitverkorenen komt openbaar in de *vruchten*! 'Het zijn werkingen die de wereld niet kent', zegt Smytegelt. Onder verschillende benamingen komt dit bijzondere werk in de Bijbel voor: We lezen van 'levend maken, verlichten, overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel, vertroosten, inplanten van het geloof, reinigen, verzegelen' enz. Daarop wijzen ook Namen die aan de Geest gegeven worden zoals: de Geest der *waarheid*, de Geest der *levendmaking*, de Geest der *genade en der gebeden*, de Geest des *oordeels en der uitbranding*. Over dit bijzondere werk van de Geest spreken onze vaders uitvoerig in de Dordtse Leerregels (III,IV,11, 12,13).

Het zaligmakend werk van de Geest

is zo ingrijpend van aard dat het niet verborgen kan blijven. Het komt dus openbaar in de vruchten. Die vruchten maken zulk een mens tot een nieuwe mens. Paulus spreekt over de nieuwe mens aandoen, die naar God geschapen is. In de brief aan de Galaten spreekt hij over de vruchten van het nieuwe leven. 'Maar de vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid.' In de Dordtse Leerregels (I,12) lezen we ook deze vruchten: waar geloof in Christus, kinderlijke vreze Gods, droefheid die naar God is over de zonde, honger en dorst naar de gerechtigheid enz. Deze vruchten vinden de gelovigen in hun leven terug. Het zal duidelijk zijn dat deze vruchten nauw met het ware geloof samenhangen.

Geest en geloof

Een onmisbare vrucht van de zaligmakende bediening van de Heilige Geest is het geloof. Zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen. Het ware geloof komt dus van de Heilige Geest. Hij is de Werkmeester van het geloof. Hij overtuigt van zonde, gerechtigheid en oordeel. Hij maakt plaats voor Christus in het hart. Hij schenkt kennis van God en zichzelf. Kolhbrugge zegt: 'De Geest van Christus werkt in onze harten. En die Geest reformationeel uitgang en richting van ons hart, zodat wij naar Gods wil gaan vragen. Gods kinderen worden geleid door de Heilige Geest. Er komt een bevindelijke, kennis met het hart van God en onszelf.' Dat bedoelt de Heere Jezus met de woorden: 'En dit is het eeuwige leven dat zij U kennen, de enige waarachtige God en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt.'

Er is een wereld van verschil tussen iemand echt kennen en veel over iemand weten. Denk maar aan onze koningin. We herkennen haar op een foto direct. Door de media worden we op de hoogte gehouden van haar doen en laten. Maar hoewel wij veel over haar kunnen weten en lezen, daarmee is nog niet gezegd dat wij haar kennen. Alleen zij die in haar onmiddellijke omgeving verkeren, die dagelijks met haar omgaan, zoals haar kinderen, kennen haar. Zo is het ook met de kennis van God en Christus. Wij kun-

nen veel weten en veel over God gelezen hebben, maar alleen die kent de Heere, die met Hem omgang heeft, omdat Hij zich in zulk een leven geopenbaard en bekendgemaakt heeft. Wij maken ons over de koningin een bepaalde voorstelling. De een vindt haar trots en hoogmoedig, de ander afstandelijk, de derde juist vriendelijk en aardig. Maar in de persoonlijke ontmoeting blijkt meestal dat onze voorstelling onjuist is geweest.

Rechte Godskennis

Zo is het ook met de Allerhoogste God. Wij maken ons een voorstelling van Hem. De één zegt: God is liefde. Maar als de Geest ons verstand verlicht en kennis van Hem geeft, blijkt dat Hij niet alleen liefde is, maar ook rechtvaardig en heilig. Dat Hij toort over de zonden. De ander heeft harde gedachten over God. Hij is Degene Die in willekeur verkiest en verwerpt. Maar de Geest doet een zondaar geloven dat de Heere nooit anders dan zijn of haar behoud op het oog heeft gehad. God maakt Zich bekend in Zijn Woord. Daarin lezen we Wie Hij is en hoe Hij gediend wil worden. Maar de rechte kennis vindt plaats door de Heilige Geest.

Het is die kennis die de Heilige Geest in het hart werkt van onze schuld en vloekwaardigheid, van God in Zijn dienenswaardigheid en Christus in Zijn dierbaarheid. De Geest brengt ons in aanraking met God, waardoor wij een kennis van God krijgen die ver boven het verstand uitgaat. Deze geloofskennis is voor de zaligheid onmisbaar. Voor het ontvangen van deze geloofskennis zijn we afhankelijk van de Heilige Geest. Eens sprak de Heere Jezus tot Petrus: 'Vlees en bloed hebben u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader Die in de hemelen is.' Geloofskennis ontvangen we door openbaring. Christus zegt: 'Ik zal Mijzelf aan hem openbaren.' Dat betekent Zich bekendmaken in het hart door Mijn Geest.

Bevindelijke kennis

Deze bekendmaking is nodig in ons leven. Adam en Eva hebben de Heere ontmoet en Zijn stem vernomen. Abel ontving het getuigenis des Heeren in zijn hart dat de Heere zijn offer aannam. Abraham werd door de Heere krachtig uit Ur der

Chaldeen geroepen. God openbaarde Zich in het leven van Jakob. De psalmen spreken van Davids ontmoetingen met de Heere. Samuël kende de Stem des Heeren. De discipelen, de vrouwen, de Emmaüs-gangers mochten zich in de opstanding verheugen vanwege de ontmoeting met de Levensvorst. De hele Schrift door lezen we van deze bekendmakingen in het hart, gewerkt door de Heilige Geest. Hij geeft een belijden en bewenen van onze zonden, een zich verblijden in Gods vergeving en een strijden tegen de wereld, zonde en satan. We zouden het kunnen samenvatten met de woorden van de Catechismus. De Heilige Geest schenkt een persoonlijke geloofskennis van mijn zonden en ellende, ook hoe ik hiervan verlost worde en hoe ik Gode voor zulk een verlossing zal dankbaar zijn. Hoe noodzakelijk is deze bevindelijke kennis! Calvijn merkt op: 'Want evenals God alleen een voldoende Getuige is aangaande Zichzelf in Zijn Woord, zo zal ook dat Woord niet eerder geloof vinden in de harten der mensen, dan wanneer het door het inwendig

getuigenis des Geestes bezegeld wordt.' In de *Institutie* zegt hij: 'In de eerste plaats moeten wij weten, dat al wat Christus tot zaligheid van het menselijk geslacht geleden en gedaan heeft voor ons zonder nut en van geen gewicht is, zolang Christus buiten ons is en wij van Hem gescheiden zijn. Dus moet Hij om ons te kunnen meedelen wat Hij van de Vader ontvangen heeft, de onze worden en in ons wonen.'

Hoe en op welke wijze de Heere Zijn genade verheerlijkt en bevindelijk leven schenkt, bepaalt de Heilige Geest. Dat is Zijn vrijmacht. Hij doet met het Zijne wat Hem behaagt. Ook heeft het karakter van een mens hier mee te maken. Thomas' duisternis na de opstanding van Christus vond haar oorzaak in het ongeloof van Thomas, maar is zeker ook beïnvloed door zijn karakter. Petrus had een heel ander karakter dan Johannes. En dat karakter heeft hem geducht parten gespeeld.

(wordt vervolgd)

Alblasserdam, ds. B. van der Heiden

deugden en plichten weer in elkaar: 'Nadat dit zoo al een geruimen tijd geduurd en ik mij aan mijn eigen vuur gewarmd had, gebeurde het op zekeren tijd dat ik eens appelen moest afleveren. De vrachtrijder die deze vruchten vervoeren zou, was niet op den bestemden tijd aangekomen, en ziet, daar kwam mijne oude driftige natuur weder op de been. De allerijsselijkste vloeken gevoelde ik in mijn binnenste oprijzen en toen de voerman eindelijk verscheen, kreeg ik met hem nog een hevige ruzie bovendien, - en ziedaar! daar lag al mijn werk weder in duigen'. Vervolgens begon hij de schuld van zijn ellende op andere dingen af te wentelen: de omgeving die hem verleidde - een te gemakkelijk beroep waardoor hij te veel tijd had om te zondigen, enz. Toen begon hij de Heere te vragen of hij een beroep mocht beoefenen, dat hem wat meer bezighield. En de Heere was hem ter wille: 'Onder de gemeente 's-Gravenpolder in het land van Goes, kwam een boerenhofstede te koop, genaamd 't Hof D'Palmbloom. In die plaats mijne vrienden, had ik zooveel zin, dat ik spoedig gewillig en bereid was, om die bouwhoeve te koopen. Binnen weinig tijds was dan ook de koop gesloten en reeds den 2den maart des jaars 1846 was ik er eigenaar en bewoner van'.

Na de koop werd hij hier hevig mee aangevallen, dat hij geen goed bestaan zou vinden en dat hij nog tot armoede zou vervallen. In een moedeloze toestand mocht hij toen de Bijbel openslaan en hij las: 'Weest in geen ding bezorgd, maar laat uw begeerten in alles door bidden en smeken, met dankzegging, bekend worden bij God' (Filipp 4:6). Hiervan zei hij: 'Deze waarheid, de eerste voor zooverre ik mijzelven bewust ben, daar ik eenige kracht van ondervonden heb, en die ik ook nimmer weder geheel ben kwijt geraakt, heeft de Heere al menigmaal dienstbaar voor mij gemaakt in en onder de wederwaardigheden van mijn natuurlijk leven'.

Bij vernieuwing nam hij zich voor, nu hij in 's-Gravenpolder terechtgekomen was, de Heere te dienen. In de plaatselijke gemeente werd hij diaken en kerkvoogd. Het begon er al op te lijken. En toch raakte hij juist nog meer verward in de dingen van de wereld: hij begon in de herberg te komen en hij werd te 's-

Uit het leven van ds. Daniël Bakker

(2) Naar 's-Gravenpolder

Daniël Bakker was vaak ziek. Dan nam hij de Bijbel bij zich en las veel in *De Lofzangen Israëls* van Groenewegen. Maar als hij dan weer beter was, bleven alle goede voornemens en beloften op zijn ziekbed achter. Zo was hij op zijn zeventiende jaar zeer ernstig ziek en dacht men dat hij het niet zou overleven. Maar amper hersteld, vond men hem al weer op de kermis. Hij had het vaak moeilijk met de zonden, maar hij kon ze toch onmogelijk laten. En dan beloofde hij: 'Heere, wanneer ik eens getrouwd zal zijn, zal ik u dienen'.

Overigens brak die tijd spoedig aan. Op 22-jarige leeftijd trouwde hij met Adriana Vercouteren op 16 april 1843. De Heere heeft dit huwelijk gezegend met tien kinderen, waarvan er echter zeven op jonge leeftijd door de dood werden weggenomen.

Getrouwd zijnde, dacht hij terug aan zijn belofte van de Heere te dienen. Zijn consciëntie begon hij toen wat te stillen met bidden, lezen, kerkgaan, enz. Bekend is van Bakker, dat hij voor het bidden wel eens een stoof op een stoel plaatste voor een geopend bovenraam om zo beter hoorbaar te zijn voor God. Hij las ook veel in Smytegelt: 'Wanneer ik dan zoo tot elf of twaalf ure in den avond bezig was geweest, dan ging ik naar bed. Daarin boog ik mijne knieën voor den Heere en bleef dan een geruimen tijd met bidden aanhouden. Maar, hoeveel ik ook werkte en bad, ik kon mijne beschuldigende consciëntie maar niet overwinnen. Integendeel. Mijne benauwdheden werden al gedurig groter'.

Zo begon Bakker (zoals hij zelf zei) al een knap farizeeër te worden. Maar door een enkel voorval stortte zijn zelf opgetrokken gebouw van

Gravenpolder 'overste' van het gezelschap van boogschutters. Heden ten dage bestaat dit (tamelijk elitaire) schuttersgilde te 's-Gravenpolder nog steeds onder de naam van 'St. Sebastiaan, Door eendracht herlevende'. Het gilde schijnt al in 1440 opgericht te zijn. Intussen ging het op de hoeve De Palmboom aanvankelijk ook niet zo voorspoedig. Het eerste jaar droegen de akkers maar weinig vruchten. Het tweede jaar werd zeer gezegend. Maar het derde jaar viel weer tegen. Zodra het minder ging in het uitwendige, vermeerderde bij Daniël Bakker weer zijn schreien en bidden tot de Heere. En zo sukkelde hij door en brak het vierde jaar aan. Dat vierde jaar werd een onvergetelijk jaar: het jaar van Gods soeverein welbehagen.

Een onvergetelijk jaar

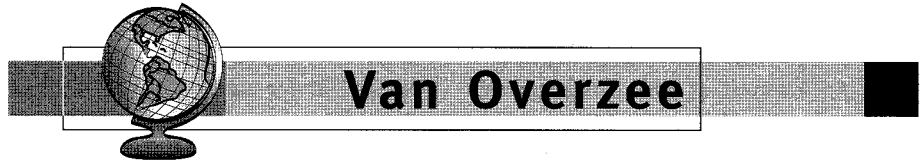
In het jaar 1849 vermeerderden zijn overtuigingen en benauwdheden, maar om die te overwinnen, nam hij zijn toevlucht steeds weer tot overigen prijzenswaardige werkzaamheden als bidden, lezen en kerkgaan. Hij begon ook al wel eens naar de Afgescheiden kerk te gaan, waar hij meer verstond van wat daar geleerd werd dan in de Staatskerk. En zo ging het voort tot eind november 1849. Toen werd het Gods tijd om Daniël Bakker te arresteren: 'Ik stapte dan uit de herberg, om mij huiswaarts te begeven; maar, zoodra ik buiten kwam, viel ik in een vloed van tranen, daar mij als afgevraagd werd: wat ik dezen avond God zou voordragen, daar ik zoo moedwillig de zonde deed! Ik stapte voort tot vòr de hofstede, alwaar te dien tijde de burgemeester woonde. Toen kwam er met kracht deze waarheid tot mijn harte: Niemand kan twee heren dienen; want of hij zal den enen haten en den anderen liefhebben, of hij zal den enen aanhangen en den anderen verachten; gij kunt niet God dienen en den Mammon'. Hij deed afstand van de verkeerde gezelschappen en nam zijn toevlucht tot Gods Woord. Daarin las hij op iedere bladzijde zijn doemvonnissen. Verder ging hij meer en meer naar de kerk en wanneer zich de gelegenheid voordeed deed hij dat bij de Afgescheidenen. Maar hoewel hij z'n best bleef doen om de zonden te boven komen, werd z'n toestand van dag tot dag erger. Het werd: minder

zonden doen en groter zondaar worden! Daarbij kwam dat het met z'n werk ook niet voorspoedig ging. Het werd al donkerder. Maar af en toe ontving hij toch ook een bemoediging: 'Daarop mocht ik eens mijn Bijbel in de hand nemen. Ik sloeg dien open bij den 118den Psalm, in nieuwe berijming, en werd bij het lezen van het 3e en 4e vers zoo won-

derlijk gesteld, dat alle menschen mij als het ware ontvielen, en dat ik gelooven mocht, dat ik alleen met God te doen had. Nu moest de duivel het weer verliezen en mijne ziele werd daardoor bijzonder verkwikt en gesterkt'.

(wordt vervolgd)

's-Gravenpolder, Ds. J. Schipper

Mag je vergelijken?

Gedurende de zomertijd ontmoet je nogal eens vrienden uit het verleden die op doorreis zijn. Zo was dat ook onlangs het geval. Als de vriendschap dan dateert van vele jaren terug, worden er nogal eens herinneringen opgehaald aan vroeger. Waar is de tijd toch gebleven? Die is voorbij gevlogen. Zo langzamerhand - en dat gaat echt niet zo langzaam - gaan we ook al behoren tot de ouderen. Maar goed, er waren nogal wat herinneringen. Nu is er een omzien dat niet goed is. Zoals bijvoorbeeld bij de man die zei: "Heere, ik zal U volgen; maar laat mij eerst toe, dat ik afscheid neme van degenen die in mijn huis zijn" (Lukas 9:61). Jezus antwoordde hem en zei: "Niemand, die zijn hand aan de ploeg slaat, en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het Koninkrijk Gods" (Lukas 9:62). Er kan een terugzien zijn dat hindert in het werk dat gedaan mag worden en dat aftrekt van het volgen van het Lam. Ook is het gevaar dat je, terwijl je het verleden idealiseert, het vele goede dat de Heere in het heden geeft, niet genoeg waardeert. Er is echter ook een terugzien dat de Heere soms geeft; een *terugleiding* wordt het ook wel eens genoemd. Dan mogen we gedenken de weg die de Heere ons in al die jaren geleid heeft.

Enige tijd geleden hebben we het Heilig Avondmaal in onze eigen gemeente mogen bedienen. Wat kan de verantwoording die op je ligt als herder en leraar, je dan drukken. We lezen over de wachter in Ezechiël 33

dat de Heere het bloed van hen die hij ongewaarschuwd gelaten heeft, van zijn hand zal eisen. In de voorbereiding hebben we mogen spreken uit Psalm 139:23, 24: "Doorgrond mij, o God! En ken mijn hart; beproef mij, en ken mijn gedachten. En zie, of bij mij een schadelijke weg zij; en leid mij op de eeuwige weg."

De huichelaar is afkerig van zelfonderzoek. Hij vreest ontdekking. Wellicht omdat hij toch heimelijk bang is dat in de schuilhoeken van zijn hart zaken ontdekt zouden kunnen worden die hij maar liever verbergen zou. Toch moet je je als leraar zoeken vrij te maken. Wat hebben we daar toch getrouw makende genade voor nodig en ook hemelse wijsheid en teerheid. Om niet te bedroeven degenen die God niet bedroefd wil hebben, en niet op te bouwen degenen die op een vals fundament rusten. Ik sprak eens op een zaterdagavond met een broeder in de bediening, die ook stond voor de bediening van het Avondmaal. "Als ik probeer de huichelaar af te houden," zei hij, "durven er van Gods kinderen niet te komen, maar de huichelaar heeft hier geen moeite mee." Zijn zorg verstond ik wel. Er wordt vaak zo'n onvolmaakte scheiding gezien in de gemeente, als het Avondmaal bediend wordt. Nee, we hebben niet te oordelen over wat voor ons verborgen is. We moeten daarom wel voorzichtig zijn dat we het werk van God niet aanranden. Maar anderzijds: de boom wordt aan de vrucht gekend. De scherpste pre-

diking bewerkt echter vaak niet dat de huichelaar afblijft van de tafel die voor de kinderen bereid is. Daarentegen, er is een volk dat vaak de klappen krijgt die voor anderen bestemd zijn. Dat neemt natuurlijk niet weg dat we toch moeten proberen duidelijk het kostelijke van het snode uit te trekken en de rechtvaardige het wél aan te zeggen, maar de goddeloze dat het hem kwalijk zal gaan, als hij zich niet bekeert.

Er is een volk dat zo ontzettend bevreesd is voor zelfbedrog. Wat een stormen kunnen er ook opsteken in de week van voorbereiding, maar ook soms na de avondmaalsbediening. Als ze aangeweest zijn en wellicht niet zo levendig gesteld waren, komt de vijand daarop af, en zegt ze dat het allemaal maar beschouwing geweest is in hun leven, anders zou het wel anders geweest zijn tijdens de bediening. Of als ze in banden van ongelooft en bestrijding zijn blijven zitten, komt hij en wijst hij ze op dat ernstige woord dat de Zaligmaker eens gesproken heeft: "Maar zo wie Mij verloochend zal hebben voor de mensen, dien zal Ik ook verloochenen voor Mijn Vader Die in de hemelen is." Dan zegt satan dat er nu voor hen geen hoop meer is, dat de Heere hen nu aan zichzelf overgeven en hen verlaten zal. Toch kan na de bediening ook wel eens een zoete stilte en zalige vrede het hart vervullen. En kan er wel eens een terugdenken zijn aan Wie de Heere al die jaren die achterliggen, geweest is. Het is trouw al wat Hij ooit beval.

Vergelijken doen we vaak. Het is het naast elkaar stellen van twee zaken, om goede of kwade, aangename of minder aangename kanten wat uit te laten komen. Vergelijken deden we bijvoorbeeld vaak toen we pas in Canada woonden. Er waren zoveel dingen anders, en je stelde het heden en het verleden, het nieuwe land en het oude vaderland, naast elkaar om met elkaar te vergelijken. Nu moet je met dat vergelijken wel oppassen dat je de werkelijkheid van verleden of heden niet ombuigt naar wat je eigenlijk wilt concluderen. Vergelijken doe je ook gauw als jaren verlopen zijn, en herinneringen aan soms veel vroeger opgehaald worden. Dat vergelijken kennen ook Gods kinderen. Als ze denken aan de tijd dat de Heere ze trok, toen de liefde zo sterk was in het hart, de

keus zo hartelijk, alles zo waar was, en ze verwachtten daarin maar steeds toe te nemen. Als dan vergeleken wordt met het heden, en ze hun harde hart zien, de liefde zo verkoud lijkt te zijn en datgene wat in de eerste tijd zo onbelangrijk voor ze was, weer zo'n grote plaats kan hebben, wat is er dan reden beschaamd en bedroefd te zijn.

Toch, bij alle veranderingen aan onze kant, en hoe laag het ook afloopt aan onze zijde, één ding verandert niet: God is getrouw. Daar liet de Heere iets van zien. Die gunst, die vrije gunst, die de Heere bewees. Daarvan mogen we nog steeds spreken, van dat gunstrijk welbehagen. Van de eenzijdige verkiezende liefde, van de trouw van de God van het verbond, en dat voor zo'n ontrouw, alles erdoor brengend volk. Dan zijn er geen klachten meer over de Heere. Bij alles wat veranderd is, redenen tot klagen hebben we ook nu niet. Er is inderdaad wel veel veranderd, en als je dan mag *vergelijken*, valt de vergelijking ten aanzien van onszelf niet gunstig uit, dan is er reden met schaamte het hoofd te buigen vanwege ontrouw en afzwerfen, eigenliefde, en het verloochenen van de Heere. Maar als je *mag* vergelijken en de Heere geeft licht over Wie Hij geweest is, dan is het niet uit te drukken hoe groot de trouw, hoe onbevattelijk die liefde van die God is, Die al die jaren heeft geleid. Wat wordt dan Christus, de Middelaar van het Verbond, de Zaligmaker, toch beminnelijk. We hebben er aan de Tafel van het Verbond iets van mogen zeggen. De bruid heeft geprobeerd Hem te beschrijven in Hooglied 5, als antwoord op de vraag van de dochters van Jeruzalem. "Mijn Liefste is blank en rood, Hij draagt de banier boven tienduizend." En dan gaat ze Hem uittekenen en de bewondering maakt haar welsprekend in het bezingen van Zijn schoonheid. Toch moet ze het als het ware opgeven Hem te beschrijven. Zijn schoonheid is immers in woorden niet uit te drukken en daarom zegt ze tenslotte: "... en al wat aan Hem is, is gans begeerlijk." Als de Heere de liefde in het hart verwakkert en tot Hem uit doet gaan, dan wordt het verlangen sterk, niet meer van hem af te zwer-

ven, Hem naar waarde te mogen schatten en Hem eens volmaakt te mogen dienen.

Vergelijkingen worden er zo wel eens gemaakt, maar God valt nooit tegen. Hij valt zo mee voor hen die zichzelf altijd tegenvallen. En als er liefde tot Hem mag zijn, krijg je ook liefde voor je medemens, voor je gemeente, en ook voor de jonge mensen. Niet dat we van die lieve mensen zijn. Echt niet, we zijn vaak maar stekelbossen, maar als de Heere het geeft, dan heb je er toch niet één voor het verderf over. Dan mag je de zalige dienst van die dierbare, beminnelijke Koning Jezus aanprijzen. Dan mag je weer bijtekenen. Dan mag je Zijn zachte juk en lichte last weer opnemen en Hem volgen door bezaaide en onbezaaide wegen. Dan is het weer goed wat de Heere doet en Zijn leiding is enkel trouw en wijsheid. Zo kan het toch wel eens goed zijn, terug te zien en herinneringen op te halen. Maar als het dan maar mag zijn met een gedenken aan de gunst die de Heere bewezen heeft. Het is een voorrecht als we eens eerlijk gemaakt worden en ja, dan mogen we wel eens vergelijken, namelijk Wie God geweest is voor *ons* en daartegenover wie wij geweest zijn ten opzichte van *Hem*. De reis werd door onze vrienden weer voortgezet en ook na de Avondmaalsbediening is het: "Zeg de kinderen Israëls, dat zij voorttrekken." De weg is naar Gods raad. Hij zal al Zijn welbehagen doen. Gelukkig als we daarin rust mogen vinden en Hem hier al voor Zijn goedheid in beginsel mogen erkennen. De Heere beware allen die deze zomer op reis moeten zijn. Mogen we maar jaloers zijn op Asaf en zoeken wat hij mocht weten: Psalm 73: "Gij zult mij leiden door Uw raad, en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen." Dan zullen Gods kinderen, zoals Asaf nooit meer boos zijn op God en nijdig op de goddelozen. Het zal dan goed voor hen zijn nabij God te zijn en ze zullen Hem voor al Zijn werken de eer mogen geven.

Een hartelijke groet uit Michigan,

ds. C. Vogelaar.

Hun weten niet beter...

Een afscheidsbundel

De lezer die wat verwonderd opkijkt bij het zien van het opschrift boven dit artikel (met een kapitale taalfout), wordt verzocht het gehele stukje uit te lezen. Hij zal dan de zin en betekenis van de wonderlijke titel wel begrijpen. We bespreken een bundel, die verschenen is ter gelegenheid van het afscheid van de heer L.M.P. Scholten als directeur van de Gereformeerde Bijbelstichting. Het boek draagt de titel *Ten dienste van de Statenvertaling*. Het is een lezenswaardig boek van forse omvang (ruim 200 bladzijden). We doen in een korte recensie een greep uit de inhoud.

In een 'Afscheidswoord bij de beëindiging van het dienstverband bij de GBS' blikt Scholten terug op 37 jaar arbeid aan wat hij noemt een 'restauratie van de Statenvertaling met inachtneming van de huidige stijlen en spellingsregels'. Zoals bekend zal Deo Volente dit najaar bij de GBS een uitgave verschijnen van de Statenvertaling mét de kanttekeningen. De jarenlange arbeid daaraan wordt door Scholten getypeerd als 'monnikenwerk'. Hij wijst erop dat elke kanttekening – er zijn er 59.000! – ja, elk woord, elk leesteken tegen het licht is gehouden voor twee telkens terugkerende vragen: wat bedoelden de Statenvertalers ermee en hoe schrijven wij dat nú? Daarbij stuitte men soms op niet geringe moeilijkheden.

In een interview met Huib de Vries vertelt Scholten iets over zijn levensloop en over zijn geestelijke levensgang. De overgang van de Gereformeerde Kerken naar de Gereformeerde Gemeenten in Nederland is ingrijpend geweest. Het wordt uit dit interview wel duidelijk dat Scholten zich niet gemakkelijk in het hart laat kijken. Maar dat is misschien ook wel verstandig. In het Liber amicorum (vriendenboek), dat het grootste deel van deze bundel beslaat, komen verschillende personen aan het woord die met Scholten in de GBS of anderszins hebben samengewerkt. De lezer treft

bijdragen aan van ds. P. Blok, ds. F. Mallan, ds. G. Gerritsen, ds. A. van Heteren, ds. Tj de Jong en de heren J. de Koning, K. van de Ketterij, M. Weststrate, W. Kolijn, dr. C.S.L. Janse, ing. W. van Gent, drs. Ton Bolland, Volker Jordan en D.P. Rowland (algemeen secretaris van de Trinitarian Bible Society). Het boek eindigt met een Tabula gratulatoria (lijst met gelukwensen) en een beschrijving van Scholtens levensloop.

Er staat in deze bijdragen veel lezenswaardigs. Ds. P. Blok geeft als voorzitter van de GBS een terugblik op de jarenlange arbeid die door de heer Scholten ten dienste van de Statenvertaling is verricht. Zijn bijdrage draagt een meditatief karakter naar aanleiding van de woorden uit Prediker 3:1: 'Alles heeft een bestemde tijd, en alle voornemen onder de hemel heeft zijn tijd'. Ds. A. van Heteren geeft een overzicht van het werk van de in 1989 ingestelde tekstcommissie aan de kanttekeningen. Dr. C.S.L. Janse – de vroegere hoofdredacteur van het RD – vat de problemen samen waarvoor de GBS zich gesteld ziet in een tijd waarin een interconfessionele Nieuwe Bijbelvertaling het licht ziet en waarin anderen bezig zijn in de Stichting Herziening Statenvertaling. Janse vraagt zich af of het probleem van de 'uiterlijke verstaanbaarheid' van de Bijbel overal onder ons wel voldoende onderkend wordt.

De kern van het probleem

Ook Scholten zelf stelt in dit verband de vraag wat de toekomst van de Statenvertaling zal zijn. Hij wijst op kwesties als de naamvals-n (handhaving daarvan is soms bepaald nodig ter wille van de leesbaarheid!), het verschil tussen mannelijke en vrouwelijke woorden, het onderscheid tussen de derde en de vierde naamval, het verschil tussen de gebiedende wijs enkelvoud en meervoud, het gebruik van 'ulieden' in plaats van 'u'... enzovoort. Ik citeer: 'We ontveinzen ons niet, dat voor de meeste bijbellezers het ver-

schil tussen mannelijke en vrouwelijke woorden of het onderscheid tussen de derde en de vierde naamval (hen en hun) volstrekt onbekend terrein is. *Hun weten niet beter...*'. Daar hebt u, in de door mij gecursiveerde woorden, dan de titel boven deze boekbespreking. Op wat ironische wijze stelt Scholten er het verschijnsel mee aan de kaak dat vooral jonge mensen vandaag de dag zonder blikken of blozen het bezittelijk voornaamwoord *hun* als onderwerp in een zin gebruiken. Wie er ooit mee begonnen is? Ik zou het niet weten. Misschien een of andere voetballer voor de tv. Maar het zou toch wel heel erg zijn als dit verschijnsel vroeg of laat tot algemeen beschaafd Nederlands zou worden verklaard, omdat het nu eenmaal zó door de mensen wordt gesproken!

Hier hebben we tegelijk de kern van het probleem. Onze taal ontwikkelt zich, dat is waar. Hoewel het met onze taal wel héél hard gaat. Janse wijst er in zijn bijdrage op dat op de *Engelse* titelpagina's van de door de Synode van Westminster (1643-1649) uitgegeven werken hooguit een paar woorden voorkomen die nu anders geschreven worden, terwijl dat met de *Nederlandse* titelpagina's net andersom is (blz. 124). Hoe dat komt? Wie het weet, mag het zeggen. Wie echter een schitterend en klassiek monument als de Statenvertaling wil aanpassen aan de taal van vandaag, kan wel bezig blijven. Die kant moet het toch niet op, dunkt mij.

Verstaanskloof?

De zo rijke Nederlandse taal verarmt helaas in hoog tempo aan uitdrukkingwijzen – en wij accepteren dat maar, aldus Scholten (blz. 17). Daar kan ik het van harte mee eens zijn. Het probleem van wat wij de verstaanbaarheid van de Statenvertaling noemen, lijkt mij niet zozeer te liggen in die vertaling zelf, maar in het gemak waarmee wij onze Nederlandse taal aan het inruilen zijn voor een jargon dat doorspekt is met platvloersheden van de straat. Als wij in kerk, onderwijs én gezinsverband onze taak verstaan en onze kinderen uitleggen wat er staat, zou de 'verstaanskloof' in de praktijk nog wel eens mee kunnen vallen. Het is voor het verstaan van de Schrift niet minder dan een ramp geweest dat wij de naamvallen hebben afgeschaft. De

Duitsers zijn wat dat betreft heel wat zuiniger op hun taal geweest. Hier ligt volgens Scholten ook een van de oorzaken van de groeiende verdeeldheid in eigen kring over de Statenvertaling. Het is aan jonge mensen soms bijna niet meer uit te leggen dat er een groot verschil is tussen 'Uw wil geschiedde' en 'Uw wil geschiede'. En toch staat het zó in het volmaakte gebed, met één d. Maar wie weet nog wat een aanvoegende wijs is?

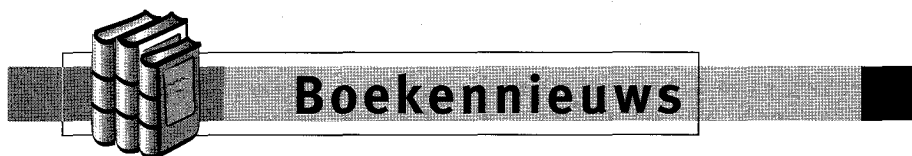
Zal het mogelijk zijn de Statenvertaling op de langere termijn te handhaven zoals men het binnen de GBS heeft gedaan? Scholten noemt deze vraag op zichzelf legitiem en meent dat het antwoord te vinden is in Mattheüs 6:34 (de morgen zal voor het zijne zorgen), maar dat wij een plicht hebben tot zorg in het heden. Dat is waar. Het komt mij voor dat men bij de arbeid die verricht wordt ten dienste van onze uitnemende Statenvertaling voortdurend twee uitersten moet vermijden. Aan de ene kant is daar het krampachtig conserveren van het oude omdat het oud is. C.S.L. Janse noemt dit in zijn bijdrage 'schadelijk conservatisme' en geeft als voorbeeld het standpunt van ds. G. van de Garde (1853-1933), die geen begrafenissen wilde leiden als hij niet de beschikking had over een Bijbel in gotische druk. Zonder dat dit afbreuk behoeft te doen aan onze achting voor deze predikant, moeten we toch zeggen dat dit nooit het standpunt van iemand als ds. G.H. Kersten is geweest en dat wij die kant ook niet opmoeten. Niemand onder ons gebruikt immers in huis en kerk nog de letterlijke versie van de Statenvertaling zoals die op 17 september 1637, gedrukt bij Pauwel Aertsz. van Ravesteyn en in paars fluweel gebonden, werd aangeboden aan de Staten-Generaal. In de loop van de eeuwen zijn verschillende woorden stilzwijgend vervangen en nieuwe spellingregels toegepast. Aan de andere kant is daar het gevaar van een zó onder de indruk zijn van het feit dat onze jeugd van de taal van de Statenvertaling aan het vervreemden is, dat men kostbare woorden en begrippen inlevert en prijsgeeft en zodoende geen restauratie pleegt, maar in feite een nieuwe vertaling maakt. We hopen dat de Gereformeerde Bijbelstichting beide gevaren zal weten te vermijden en

haar werk ten dienste van de Statenvertaling onder de zegen des Heeren nog lang zal mogen blijven verrichten, zorgvuldig en getrouw.

N.a.v. **Ten dienste van de Statenvertaling. Vriendenbundel voor L.M.P. Scholten.** Uitgave Gereformeerde Bijbelstichting –

Leerdam 2004. Formaat 21 x 26 cm; 204 blz. Verkrijgbaar in paperback-uitvoering (bestelcode VB 1, prijs € 12,50) en gebonden in fraaie band met goudopdruk (bestelcode VB 2, prijs € 19,50).

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken

Ds. A. Hoogerland, Levende stenen, 7 preken. Uitg. Gebr. Koster Barneveld, 2004. ISBN 90-5551-300-8. 156 blz. Prijs: € 12,50.

Dit boek is een uitgave van de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Drachten ten behoeve van het bouwfonds van deze gemeente. De zeven preken zijn nog niet eerder uitgegeven en belangeloos door de familie ter beschikking gesteld. Tot 1 oktober 2004 berust het recht van alleenverkoop bij de kerkenraad, waardoor 50% van de opbrengst ten goede komt aan het genoemde doel. Daarna zal het boek in de handel worden gebracht.

De zeven preken hebben als onderwerp het huwelijk tussen Izak en Rebekka Genesis 24:58), Gods verschijning aan Izak (Genesis 26:24), Jakob in de nacht te Bethel (Genesis 28:12), Jakob in de nacht te Pniël (Genesis 32:27-29), de inwoning van Christus in het hart (Efeze 3:17), Christus en Zijn Gemeente (Kolossenzen 1:18) en het geheim van het geestelijk huis (1 Petrus 2:5). De preken zijn keurig gecorrigeerd, maar de spreekstijl is voldoende gehandhaafd om ze voor de leesdiensten uitstekend te doen functioneren.

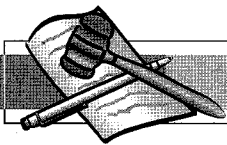
We hebben onze in 1986 overleden broeder Adriaan Hoogerland goed gekend. Enkele jaren hebben we hem meegemaakt op de Theologische School, toen hij zitting had in het curatorium. Ik heb hem leren kennen als een eerlijke man, die teer met de Heere leefde en niet groot van zichzelf dacht. Dat zijn drie voorrechten. Die eerlijkheid, teerheid en ootmoed komen in deze

zeven preken duidelijk uit. Ze zijn geheel conform de stijl die we van onze broeder gewend waren. Hij geeft steeds eerst een eenvoudige verklaring van de tekst van het betreffende schriftgedeelte en tracht vervolgens de toepassing te maken. Daarbij had hij ook iets origineels dat aan zijn preken een zekere levendigheid gaf. Een paar voorbeelden: Gods kinderen 'willen niet door een achterdeurtje binnenkomen. Nee, ze willen eerlijk zalig worden' (blz. 63). 'Ezau liep vrij rond toen Jakob worstelde, maar hij heeft het erfdeel niet verkregen. Want dat kreeg Jakob, dat gebroken instrument...' (blz. 88).

Laat ik het samen mogen vatten: broeder Hoogerland preekte helder en eenvoudig hoe God het werk van Zijn genade begint in het hart van een mensenkind. Maar ook hoe Hij het voortzet. Daarbij komen de standen in het genadeleven duidelijk aan het licht. De openbaring van de Middelaar wordt duidelijk onderscheiden van de toepassing van de zaak in de beide preken over Bethel en Pniël. En het aantrekkelijke is dat in elke preek Christus en Die gekruist wordt aanprezen als de grond van zalig worden en dat er altijd een *arme* zondaar over blijft aan deze zijde van het graf.

Men kan deze mooie bundel schriftelijk bestellen bij J. Boersma, P.K. Pelstraat 54, 9203 NM Drachten. Het kan ook telefonisch: 0512 524874. Gelieve niet te bellen na 20.30 uur.

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken

Kerknieuws

BEVESTIGING/INTREDE

KANDIDAAT E. BAKKER TE URK

Met blijdschap delen wij u mee, dat op D.V. zaterdag 28 augustus a.s. kandidaat E. Bakker als herder en leraar aan onze gemeente verbonden zal worden. De bevestigingsdienst vangt aan om 10.30 uur en zal worden geleid door ds. L. Blok. De intrededienst begint om 15.00 uur. Beide diensten worden gehouden in de Jachin-Boazkerk van de Oud Geref. Gemeente in Ned. te Urk. I.v.m. werkzaamheden aan de Domineesweg is er een omleiding via Emmeloord. Dit kost u ongeveer 10 minuten extra tijd.

Kerkenraad Geref. Gemeente Urk

VERGADERING

CLASSIS DORDRECHT

D.V. maandag 23 augustus a.s. hoopt de classis Dordrecht te vergaderen in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Werkendam. De vergadering begint om 19.30 uur.

MUTATIES

KERKELIJK JAARBOEK 2004

• Pag. 142, gemeente Elspeet.

Vanaf nu is scriba van de diaconie: J.A.

Jobse, Uddelerweg 51, 8075 CH Elspeet, tel. 0577-49 18 27, e-mail: jajobse@kliksafe.nl.

• Pag. 301, gemeente Yerseke.

M.i.v. 20 augustus a.s. is scriba van de diaconie: J.H. Dek, Mosselstraat 4, 4401 CR Yerseke, tel. 0113-57 44 49.

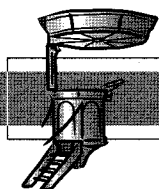
CURSUS GODSDIENST ONDERWIJS (CGO)

Ht aantal aanmeldingen voor de verschillende cursussen van de (CGO) was per 1 aug. j.l. als volgt: Amersfoort: A1-28; B1-13; P-31. Capelle a/d IJssel: P-20. *Dordrecht: A1-7; B1-13. Goes: A1-21; B1-9, Gouda: A1-38; B1-13. *Rijssen: A1-5; B1-9. Yerseke: P-25. Voor de E-cursus waren het er: 28.

Wie zich nog wil aanmelden, gelieve dit z.s.m. te doen; over enkele weken beginnen immers de cursussen weer. Vooral de plaatsen met een * blijven tot nu toe achter, vergeleken bij vorig jaar!!

Aanmeldingsformulieren kunnen aangevraagd worden bij de heer A.W. Burghout, Zijpestraat 26, 4675 CV St. Philipsland; tel. 0167-573118.

J. de Jager, rector

Predikbeurten

ZONDAG 15 AUGUSTUS 2004

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Baaijens en 14.30 uur leesdienst; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Meeuse; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur stud. Van Manen; Berkenwoude 19.00 uur ds. Clements; Bodegraven 15.30 uur ds. W. Harinck; Boskoop 9.30 uur leesdienst en 16.30 uur ds. Golverdingen; Breda 14.30 uur ds. P. Mulder; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 17.00 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 19.00 uur ds. Driessen; Deventer 15.30 uur stud. Van Manen; Doetinchem 18.30 uur ds. Kattenberg; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds.

Vermeij; Emmeloord 18.00 uur ds. Kleppe; Enschede 18.30 uur ds. De Wit; Enter 9.30 en 16.00 uur ds. De Wit; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Goes 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Groningen 9.45 en 15.30 uur ds. Moens; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 15.30 uur kand. De Heer; Hilversum 10.00 en 16.00 uur kand. Bakker; Hoofddorp 9.30 uur ds. Golverdingen; Hoogeveen 19.00 uur ds. Schot; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Kleppe; Kamperland 10.00 en 15.00 uur stud. Van Belzen; Kapelle-Biezeling 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 18.30 uur ds. Neele; Klaaswaal

9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Krabbendijke 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 15.00 uur ds. Silfhout; Leerdam 19.00 uur ds. Visscher; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 14.30 uur ds. Brugge; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. Schipper; Middelburg-Zuid 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.30 uur stud. Van Belzen; Mijdrecht 10.00 en 15.30 uur kand. Beens; Moerkapelle 9.30 uur ds. Paul en 14.30 uur (doventolk) ds. Van der Net; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst (kerk aan de Ooststraat); Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Verweij; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oosterend-Textel 11.15 en 16.30 uur ds. Van Dijk (in Ned. Herv. Kerk); Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Ouddorp 15.00 uur kand. Terlouw; Oudmirdum 9.30 en 19.00 uur ds. Brugge; Poortugaal 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk-Slikkerveer 18.00 uur kand. De Heer; Rijssen-Noord 9.30 en 14.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol en 14.30 uur ds. Meeuse; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 16.00 uur ds. C. Harinck; Rotterdam-Zuid 10.00 en 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Rotterdam-Zuidwijk 14.30 uur ds. Van Krimpen; Scherpenisse 9.30 en 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. P. Blok; Soest 9.30 en 18.00 uur ds. Hogchem; Sprang Capelle 14.30 uur ds. M. Karens; Terneuzen 18.30 uur ds. Vreugdenhil; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Tanis; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. J. Karels; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Mijnders; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Wierden 15.00 uur ds. Schreuder; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.00 uur ds. Van der Poel; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Eckeveld; Zoetermeer 16.30 uur ds. Paul; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Boogaard; Zwolle 15.00 uur ds. L. Blok.

DINSDAG 17 AUGUSTUS 2004

Berkenwoude 19.30 uur stud. Van Belzen; Brakel 19.30 uur ds. Neele; Enter 19.30 uur ds. Brugge; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. Van Krimpen; Opheusden 19.30 uur stud. Van Manen; Ouddorp 19.30 uur ds. Driessen; Poortugaal 19.30 uur ds.

Schreuder; Puttershoek 19.30 uur ds. Mondria; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Visscher; Soest 19.30 uur ds. Van Dieren; Utrecht 20.00 uur ds. Meeuse; Westkapelle 19.30 uur ds. Silfhout.

WOENSDAG 18 AUGUSTUS 2004

Beekbergen 19.30 uur ds. Kleppe; Benthuizen (beide diensten in het kerkgebouw van de Ger. Gem. Moerkapelle) 14.30 uur ds. B. van der Heiden (bevestiging) en 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden (intrede) Goudswaard 19.30 uur ds. M. Karens; Hilversum 19.45 uur ds. Mondria; Hoofddorp 19.30 uur ds. Schot; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Van der Net; Krimpen a/d IJssel 19.30 uur ds. F. Mulder; Kruiningen 19.30 uur ds. Van Dieren; Leerdam 19.30 uur ds. Tuinier; Melissant 19.30 uur ds. W.J. Karels; Middelharnis 19.30 uur ds. W.J. Karels; Nijkerk 19.30 uur ds. P. Mulder; Poederoyen 19.30 uur ds. Veenendaal; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Verweij; Spijkenisse 19.45 uur ds. Kattenberg; Westzaan 19.30 uur ds. Schreuder.

DONDERDAG 19 AUGUSTUS 2004

Aagtekerke 19.30 uur ds. P. Mulder; Bodegraven 19.30 uur ds. Hogchem; Emmeloord 19.30 uur ds. Silfhout; Enkhuizen 19.30 uur (H.D.) ds. Kleppe; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. L. Blok; Hardinxveld-Giessendam 14.15 uur ds. W.J. Karels (huw. bev.); Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. Visscher; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. Van Krimpen; Opperdoes 19.30 uur ds. M. Karens; Ridderkerk 19.30 uur ds. Veenendaal; Sint Annaland 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Sprang Capelle 19.30 uur ds. Mondria; Urk 19.30 uur ds. Hoogerland; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. Van Aalst.

VRIJDAG 20 AUGUSTUS 2004

Den Helder 19.30 uur ds. L. Blok; Soest 13.45 uur ds. Visscher (huw. bev.).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur evangelist G. Baan.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur. U bent hartelijk welkom in onze evangelisatiepost van dinsdag t/m zaterdag tussen 10.00 - 16.00 uur!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; kerkge-

bouw Achter de Hoven 2-c; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; Prot. Kerk, Oude Barrelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur evangelist H.J. van den Boogaart. U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag-zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Goes heeft met leedwezen kennis genomen van het overlijden van zijn oud-amtsbroeder

Gerard Murre

in de leeftijd van 77 jaar.

Van 1960 tot 1994 heeft hij de gemeente in alle getrouwheid als diaken mogen dienen.

De Heere sterke zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen, trooste hen in hun verdriet en heilige de ernstige roepstem aan ons aller hart.

Namens kerkenraad en gemeente:

Ds. G.J.N. Moens, preses

J. Spijk, scriba

Goes, 3 augustus 2004

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Oude-Tonge geeft met ontroering te kennen dat de Heere nog onverwachts uit dit leven heeft weggenomen onze oud-ouderling,

Bastiaan Stander

in de leeftijd van 89 jaar.

Gedurende 35 jaar heeft hij de Gemeente in alle getrouwheid mogen dienen eerst als diaken en daarna als ouderling.

De Heere gedenke zijn kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen in dit smartelijk verlies, en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad:

C. Breeman, preses

W. v.d. Sluijs, scriba

Oude-Tonge 1 augustus 2004

BARNEVELDSE BEGRAFENISVERENIGING

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

J. de Groot b.g.g.: G. de Groot
Barnseweg 87 J.H.D. Vermeulenstraat 5
3771 RN 3774 JW
Barneveld Kootwijkerbroek
Tel.: 0342-490728 Tel.: 0342-441812

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

Begrafenisverzorging I. Janssen

Begrafenissen in
Zuid-Beveland en het eiland Tholen.

De mogelijkheid om thuis op te baren.
Regelmatig overleg om de begrafenis
voor te bereiden.

Wij verzorgen geen crematies

**Dag en nacht bereikbaar op:
0113-38 12 14**

Rijksweg 2, 4416 AZ Kruiningen
Mobiel 06-53 23 73 20

**AMELAND / TERSCHELLING
OF BAKKEVEEN (bij Drachten)
Chalets-stacars.** U bent "uit en
thuis" bij van der Sluis. Zie www.vdsluiscaravanverhuur.nl of bel
0512 - 516096 Huur = niet duur!
Vrij na 20/8

**'n helder geluid
zuiver Lagarde!**

De geluidssystemen van Lagarde
helder en krachtig. Je hoort verder niets.
Bel (0341) 37 57 57 voor meer informatie.

**KLASSE
MAAKT ONDERSCHIED**

Stolk Orgels
is hoofdealer van:
**Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn**

**Stolk
Orgels**
tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nrd., Ormelingstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

Te huur ruime vakantiewoning
in Zuid-Alberta, Canada,
omgeving van Lethbridge.
Prachtig gelegen, uitzicht op rivier,
prairie en Rocky Mountains,
dichtbij dorp en kerken.
Voor inlichtingen 00-1403-553-4023.
Hollands sprekend.

TE HUUR, huisje bij een boerderij
in de omgeving van Barneveld.
zeer geschikt voor eventueel 2 juf-
vrouw's. Tel. 0342-490783

JOHANNUS - CONTENT - DOMUS

ma gesloten
di - vr 09.00 - 12.00 / 13.30 - 17.30
vr avond 18.30 - 21.00
za 09.30 - 12.00 / 13.30 - 17.00

ruime collectie blaadmuziek (ook klavier) en CD's

ORGELCENTRUM
ANDANTE

A. van Oetadelaan 35
3904 TJ Veenendaal

Tel: 0318 - 505063
Fax: 0318 - 505851

info@andantorgels.nl
www.andantorgels.nl

DE SPECIALIST IN HUISKAMER- EN KERKORGELS

Begrafenisverzorging Kina

Begrafenissen in Capelle a/d IJssel
e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12.
Wij verzorgen geen crematies.

CHR. BEGRAFENISONDERNEMING G. WEGENAAR

Regentesselaan 43 Tel.: (0318) 52 66 41
3905 GT Veenendaal Fax: (0318) 55 42 04

Wij verzorgen begrafenis in Veenendaal,
Ede, Bennekom, Wageningen, Rheden e.o.

Begrafenis Verzorging Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - Geen crematies

Boeder Scherpenzeel

AMBTSKLEDING

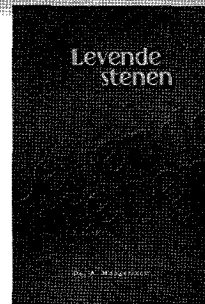
Kostuums: 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streeppantalons ~ Overhemden ~
Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoeden ~ Schoenen

Winkel:

Dorpsstraat 229, 3925 KC Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 / 033-2778068

Op afspraak ook Service aan huis!
M 06 5321 5334

LEVENDE STENEN

Ten behoeve van het
bouwfonds van de
Geref. Gemeente te
Drachten verschijnt
binnenkort een bun-
del met 7 preken
van wijlen ds. A.
Hoogerland over de
volgende teksten:
Gen. 24:58, Gen.
26:24, Gen. 28:12,
Gen. 32:27-29, Efeze

3:17, Kol. 1:18, I Petr. 2:5.

De titel van dit boek duidt erop, dat het in het
Koninkrijk der hemelen niet gaat om stenen
waarmee onze kerken worden opgetrokken.
Het gaat om de voltoering van Gods werk in
het toebrengen van zondaren, die worden
gehouden uit de rots Adam en door de Geest
worden levend gemaakt en verenigd met het
Fundament Christus.

In de preken die in deze bundel zijn opgenomen,
wordt verklaard hoe de uitverkorenen komen
tot de levende Steen Christus en daarmee ver-
enigd worden, maar ook hoe die levende stenen
leven uit de levende Steen.

12.50

Geb. 160 blz.

U kunt dit boek bestellen en/of afhalen bij:

J. Boersma

PK Pelstraat 54, 9203 NM Drachten

0512-524874 (tot 20.30 uur)

AANGEBODEN: KOSTADRES

voor student in Apeldoorn.
Tel. 055-3601565

RST Zorgverleners

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
600 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg,
wijkzorg, gespecialiseerde
verzorging, verpleging,
(huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of
info@rstzorg.nl.

Identiteit
Kwaliteit!

Tel (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

IN LIEFDEVOLLE HERINNERING...

Uw gedachten over een uniek gedenkteken geven
wij gestalte in natuursteen. Vraag naar het
fotoboek met vele voorbeelden.

Grafgedenktekens

Zandee & de Kuyper

Goes: Rotonde Ringbaan-West
Telefoon (0113) 216555

Middelburg: Arnesteinweg 40
Telefoon (0118) 612579

Zoetermeer: Argonstraat 66
Industrieterrein Lansinghage
Telefoon (079) 3615010

Email: info@grafgedenktekens.nl

Werken op Zorgboerderij de Mèkkerstee

De Mèkkerstee heeft als doelstelling zinvolle dagbesteding en begeleiding te bieden aan mensen die door psychiatrische of psychosociale problemen of licht verstandelijke beperking moeite hebben met het functioneren in de maatschappij. De Mèkkerstee is een onderdeel van Eleos.

Wij hebben nog plaats voor enkele deelnemers.

Een ieder die hier meer over wil weten kan contact opnemen met
Andrè de Jong, locatiehoofd, tel.0187-684050.

E-mailen kan ook: andre.dejong@eleos.nl

De Mèkkerstee
Hofdijksweg 34
3253 KB OUDDORP

begravenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam, Gouda, den Haag
en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Collectebonnen machinaal tellen?

vraag demo en/of referentie

0548-515415

Een weekje er tussen uit?

Huur een mooie stacaravan op
De LINGEHOEVE te SPIJK.

Vrij na 13 aug. tel. 0183-628864

WESOTRONIC

GELUIDSINSTALLATIES

KERKTELEFONIE

RINGLEIDING

Voor ieder oor
een zuiver geluid!

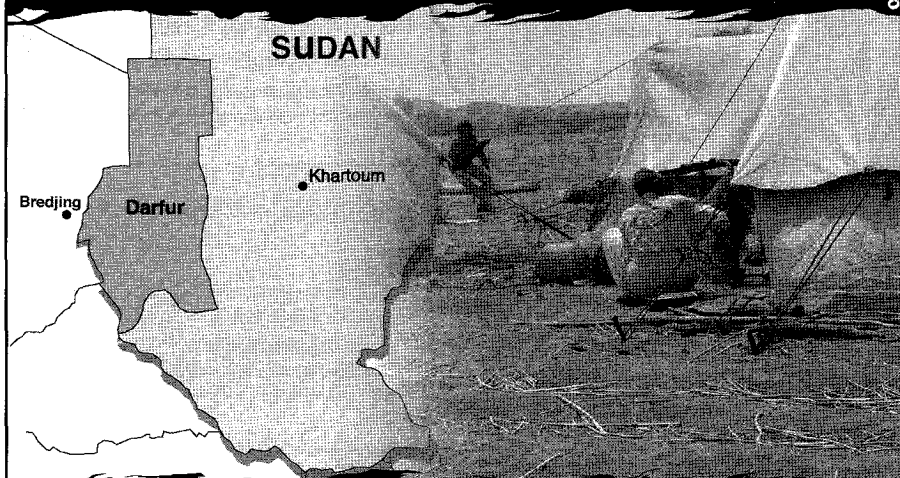
Tevens uw leverancier voor:

- ✓ BRANDMELDINSTALLATIES
- ✓ ONTRUIMINGSINSTALLATIES
- ✓ BEVEILIGINGSSYSTEMEN
- ✓ TELEFONIE
- ✓ KLUIZEN

Bijdorplein 9-11
2992 LB BARENDRECHT
Telefoon 0180 - 620000
Fax 0180 - 615000

Galvanweg 10B
8071 SE NUNSPEET
Telefoon 0341 - 271000
Fax 0341 - 271010

Geen plaats voor 25.000 vluchtelingen?

"In het plaatsje Bredjing is er capaciteit voor
6.000 vluchtelingen, maar er zijn er op het moment
ruim 30.000 aanwezig." (medewerker Internationale Rode Kruis)

Bijzondere Noden heeft een bijdrage geleverd aan de
opbouw van het vluchtelingenkamp in Bredjing in Tsjaad.
Meer hulp is echter nodig. Zo'n 25.000 vluchtelingen
hebben nog geen tent. 500 personen moeten het met één
latrine doen en er is te weinig drinkwater.

Maakt u plaats voor vluchtelingen uit Sudan?
Geef! Giro 307447

DOE

WEL

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE
NODEN DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Postbus 615 • 3440 AP Woerden • Tel. 0348-489910 • Fax 0348-483721